

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

de tidligere ekstraordinære bemyndigelseslove siden krigens begyndelse har været tillagt handelsministeren.

Baggrunden for ophævelsen af bemyndigelsen til regulering af vareproduktionen var, at man på daværende tidspunkt ikke anså det for sandsynligt, at der fremover ville opstå vanskeligheder med hensyn til levering fra udlandet af de nødvendige mængder af råvarer og halvfabrikata til opretholdelse af den indenlandske produktion. Den udvikling, der siden har fundet sted, har desværre ændret de forudsætninger, man dengang gik ud fra. Koreakrigen og rustningskonjunkturen har ikke alene ført til prisstigninger på vigtige varer, men endvidere medført, at der på en række områder er opstået mangler som følge af leveringsvanskeligheder eller internationale tildelingsordninger.

I en række vigtige leverandørlande har man således gennemført eller forberedt en fordeling på købslande af eksporten af bomuld, hvidblik og kobber, og i den nærmeste fremtid vil yderligere jern og stål, metaller, forskellige kemikalier og andre varer komme ind under en sådan tildelingsordning. I Storbritannien har man begrænset eksporten af kul og koks, jern og stål samt metalhalvfabrikata.

Sideløbende med de i eksportlandene gennemførte kvoteringer af eksporten har man i organisationen for europæisk samarbejde taget spørgsmålet om gennemførelse af internationale allokationsordninger op til forhandling. Organisationens råd har endvidere i en resolution af 2. december 1950 henstillet til medlemslandene at gøre en særlig indsats for at forøge produktionen af knappe råvarer samt at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til at begrænse den indenlandske efterspørgsel efter de råvarer, der giver anledning til pris- eller forsyningsproblemer. Samarbejdsorganisationen beskæftiger sig fortsat med disse spørgsmål, og man må regne med, at der under den ene eller den anden form vil blive truffet beslutninger angående ensartede regler for, hvilke vareproduktioner der bør indstilles, samt hvilke der bør begrænses i større eller mindre udstrækning.

Samarbejdsorganisationen har endvidere udarbejdet en rapport om de foretagne undersøgelser af varemanglen. I denne rapport karakteriseres følgende varer som udprægede mangelvarer: kul, jernmalm, skrot, tømmer, papirmasse, kobber, zink, nikkel og svovl, og med hensyn til følgende varer anses det for sandsynligt, at der kan for-

ventes knaphed: gummi, tin, huder, skind, stål, uld og aluminium.

Virkningerne for dansk økonomi af denne udvikling på råvaremarkederne kan blive alvorlige. Råvaremanglen har dels ført til prisstigninger af et omfang, som selvsagt medfører vanskelige økonomiske forhold for Danmark, som er henvist til at købe praktisk taget hele sit råvareforbrug i udlandet, dels har den bevirket, at det i mange tilfælde er meget vanskeligt at foretage indkøb af de pågældende varer i udlandet. Det vil forhåbentlig gennem de internationale allokeringer lykkes at hemme prisstigningerne på vigtige områder.

Som følge af den internationale udvikling med hensyn til råvareforsyningen må vi se i øjene, at vi i den kommende tid snart på det ene område, snart på det andet område kan komme til at stå i den situation, at behovet for råvarer og halvfabrikata m. v. til den danske produktion ikke kan dækkes fuldtud enten som følge af gennemførelsen af internationale allokationsordninger, eller fordi der i almindelighed består leveringsvanskeligheder på de pågældende områder. Under disse forhold vil det være påkrævet, at produktionen kan reguleres ved indgriben fra statens side, så at man kan sikre, at de knappe varer finder anvendelse indenfor de for produktion og forsyning vigtigste områder. Det vil endvidere i en række tilfælde være nødvendigt for at opnå tilførsler af vigtige råvarer, at man kan redegøre for varernes anvendelse på hensigtsmæssig måde her i landet, hvilket iøvrigt også er nødvendigt for at opfylde vore forlignelser overfor samarbejdsorganisationen i Paris.

Da de foranstaltninger, der må træffes til regulering af vareproduktionen, til stadighed må kunne tilpasses den skiftende situation, foreslås det, at der gives handelsministeren en generel bemyndigelse til iværksættelse af sådanne foranstaltninger, når de skønnes påkrævede som følge af international vareknaphed, idet det er en forudsætning, at denne bemyndigelse kun benyttes, når tilslutning hertil foreligger fra rigsdagens vareforsyningsudvalg. Når det foreslås, at den ændrede vareforsyningslov træder i kraft straks — uanset at den gældende lov løber indtil 1. april d.å. —, skyldes dette, at det under de foreliggende forhold er overordentlig vigtigt, at der snarest opnås de fornødne beføjelser til iværksættelse af produktionsreguleringer på de områder, hvor det anses for nødvendigt.

Hvad angår den nuværende økonomiske stilling og Danmarks stilling til handelens liberalisering, tillader jeg mig at henvise